

Claudia LIPAN

Simpla suflare de-o clipă

Caz clinic, găsindu-și cu ușurință loc chiar mai târziu în paginile scrise de Ernesto Sábato, *Juan Pablo Castel* este antieroul romanului argentinian *Tunelul*. Făcând parte din rândul furioșilor ce resping cu naivitate sistemele sociale și individuale în care sunt angrenați, el și-a găsit o mulțime de adepți pregătiți să explice studios acest tipar uman. Spectacolul lui Gavriil Pinte de la ACT nu caută, însă, o explicație. Interogat de trei medici din clinica în care este ținut în urma uciderii iubitei, *Castel* își începe confesiunea. La granița dintre spectacolul-lectură și piesa de teatru propriu-zisă, actorii își schimbă rând pe rând rolurile, ca o contopire a gândurilor pe care le rostesc.

Alegerea lui Zoltan Butuc în rolul lui *Castel* aduce înapoi publicului ceva din suferința lui *Ladima*. Suferința artistului ajuns la limita insuficienței celorlalți, la mulțumirea cu Sinele și cu labirintul din care se naște, în aceste condiții, arta sa. Pictor destul de bine cotate, *Castel* observă într-o simplă necunoscută prezentă la vernisajul său cea mai potrivită verigă a propriilor tablouri. Singura care s-a oprit asupra unui detaliu ocolit de restul privitorilor, *Maria Iribarne* devine ținta unei îndelungate și, în cele din urmă, obsesive căutări de a se înțelege pe sine ca artist. Fără să știe de ce, labirintul lui de coridoare întunecate, ermetice, are voie de această femeie. Împlinirea ca om ține de esențiala apropiere de un alt suflet asemănător. În timp ce asemănarea dispare ulterior, labirintul se redeschide.

În rolul *Mariei*, Ana Calciu este destul de șovăitoare. Nu are tăria și încrederea necesară în eroina care o putea determina să pulseze o febrilă tensiune în relația cu ceilalți. Prin prisma Anei Calciu, *Maria Iribarne* rămâne o femeie slabă, incertă, cu multe curențe în limpezirea propriilor trăiri.

Orodel Olaru împărtășește caracterul posac al soțului *Mariei*. Stingher, bizar, *Allente* are veleități de filosof stoic. Beneficiind de simplitatea gesturilor, actorul umple cu atenție și parcă delicatețe neputința aspră a personajului său. Nesemnificativă, prezența lui *Allente* în ritmul celor doi îndrăgostiți trebuie colorată – pe cât se poate – cu bagajul artistic al interpretului. Același lucru se poate spune și în cazul lui Gabriel Spahiu. Medic rezervat, psiholog, trece drept doctor apropiat față de pacientul său.

Toți trei se ajută de scenografia Roxanei Ionescu. Când li se simte lipsa, actorii cer o revizuire a obiectelor. Iar acestea... sunt unul singur: cu o utilitate plastică, aproape simbolică, expresivă, în mijlocul scenei își rotește încet banda un magnetofon; înregistrând astfel câștigul și, în final, abandonul fiecăruia dintre personaje. Tresărind uneori la câte un impuls dar incapabile de a se ridica în momentul în care fie cad, fie sunt imobilizate de cadrul lor specific, ele se afundă într-un fel de letargie simulată, într-un somn al ființei pudice obișnuite cu singurătatea. Și nu pot trece cu vederea: privindu-le, nu am putut să-mi răspund încă la curiozitatea că se crede în ideea de bucurie a vieții care traversează cu o iuțime incredibilă ființa, lăsând astfel, în loc, o mare singurătate. Or, singurătatea naște în noi, de cele mai multe ori, dorința neașteptată de a participa, de a comunica dincolo de bariera pe care ne-o impune. Dorință care în cazul destăinuirilor lui Sábato rămâne simpla suflare de-o clipă.

Teatrul ACT – Tunelul de Ernesto Sábato. Scenariul și regia: Gavriil Pinte. Scenografia: Roxana Ionescu. Cu: Zoltan Butuc, Orodel Olaru, Gabriel Spahiu, Ana Calciu. Data reprezentației: 5 decembrie 2002.